

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

De excommunic. contenta in c. Secundùm instituta, ne cleric. vel monach.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

quia dictio illa -- si quis in dispositione legis contenta, masculinum, & femininum sexum comprehendit, Bon. de censur. in commun. disp. 2. q. 4. punct. 2. n. 3. Gaball. ad Constit. Egid. lib. 4. c. 55. n. 1. cum aliis pluribus apud Barbol. d. 373. n. 2. etiam si materia sit odiosa, & poenalis, Fagnan. in c. ut filii n. 39. de fil. presbyt. tum quia, quæ dicuntur de monachis, intelligenda sunt etiam de monialibus, ubi materia æquæ convenit mulieribus Religiosis, Fagnan. loc. cit. n. 40. & 41. Peliz. de monial. d. cap. 8. q. 18. n. 17. Nicol. lucubr. civil. lib. 3. tit. 1. nu. 88. tum demum quia Moniales subfunt poenis indefinitè latis jure communi contra Regulares, aut Ecclesiasticos, nisi expressè excipiantur, ut tradunt Graff. consil. 22. n. 2. 3. 4. de sent. excomm. part. 1. ubi in specie de poena excommunicationis, & aliis quos refert, & sequitur Pelizar. d. c. 8. n. 1. & 2. Ideoque nè Abbatisæ, & Capitula Monialium de hac censura ignorantiam allegare valeant, erunt in Synodo admonenda.

De excommunicat. ferenda contenta in c. secundum instituta ne cler. vel monac.

EXCOM. VII.

SUMMARIUM.

- 1 Moniales subduntur poenis contra Negociatores jure communi inflictis.
- 2 Datur formula monitionis faciendæ contra Moniales Negociatrices.
- 3 Clerici, & Religiosi non solum per se ipsos negociari prohibentur, sed etiam per alios.
- 4 Moniales Negociatrices, suaviter ad bonam frugem reduci debent, & ubi charitas non prodest, poenis coercendæ sunt.
- 5 Clerici, & Moniales Moniti in Synodo ut cessent, & abstineant ab illicitis negotiationibus, si non pereant, possunt puniri poena comminata absque alia monitione.
- 6 Ignorantia Constitutionis Synodalis in loco ubi fuit publicata, non est allegabilis.

ADNOTATIONES.

DE Censuris, & poenis infligendis contra Clericos sæculares, & Regulares Negociatores, & quibus etiam Moniales subjiciuntur: Pelizar. d. c. 8. n. 31. egimus supra in tit. de suspens. ad form. 8. Quare si hæ vacent illicitæ negotiationi, erunt monendæ, prout ibi notavi.

Ad se abstinendum à negotiatione illicita sub poena privationis Veli, nec non vocis activæ, & passivæ, & alii arbitrio, juxta dispositionem Sacrorum Canonum, & si Negociatrix sit Abbatisa, erit admonenda sub poena suspensionis, & depositionis ab Officio. Quod si monitæ ab illicita negotiatione non desistant, erunt gradatim puniendæ, scilicet, primo loco voce, secundo loco velo, & Eucharistia privandæ, & tertio loco etiam excommunicandæ: & hoc non solum quando per se ipsas negociantur; sed etiam quando hoc faciunt per alios, quia Clericis, & Religiosis prohibetur, ut nec per alios possint negociari, ut colligitur ex cap. consequens dist. 88. quem perpendi loco supra citato, & advertit etiam contrariis rejectis, Passerin. de stat. hom. tom. 2. quæst. 187. art. 2. num. 210. ubi firmat, culpam incurrere Religiosum, qui negociatur per alium, & in eo habere locum poenas, quæ in Negociatorem contumacem latæ sunt per sacros canones.

Antequam tamen Moniales negociatrices juridicè puniantur, adhibenda erunt remedia suaviora, idest hortationes, & monita Patrum Spiritualium, & si ad cor redire velint, & peccati veniam humiliter exposcant, Ordinarius paternum aperiat sinum, viamque ad poenitentiam sternat faciliorem: at ubi charitas Pastoralis non prodest, non parcat abscissio, ut monet Leo Papa in c. illud sanè 24. q. 3.

Providè igitur Ordinarius agendo, moveat in Synodo tam Clericos, quam Moniales, ut abstineant ab exercitiis, & negotiationibus illicitis sub poena suspensionis à Divinis, & privationis vocis activæ, & passivæ respectivè, & aliis arbitrio; tale enim statutum in hac deli-

cti

Et specie, habet vim trinae monitionis, ut probant relati à Passerin. *de stat. hom. to. 2. qu. 187. art. 2. n. 224. vers. Prælati enim.* Ideoque si Synodo non parerent, posset absque alia monitione contra delinquentes procedere, & eos punire, cum ignorantia Synodalis statuti non sit allegabilis, dum in loco fuerit publicatum, Graff. *dec. aur. par. 1. lib. 4. c. 9. num. 15. Tusch. lit. I concl. 20. n. 22.*

De excommunicat. contenta in c. si quis suadente Diabolo 17. quæst. 4.

EXCOMMUN. VIII.

SUMMARIUM.

- 1 Moniales se invicem, vel Conversas, vel Clericos percutientes, censuram Canonis, si quis suadente 17. qu. 4. incurrunt.
- 2 Moniales incursæ in censuram d. canonis, ab Episcopo absolvuntur, quamvis percussio sit enormis.
- 3 Monialis, quæ passa est se violari, si procuret abortum, an censuram canonis, si quis suadente incurrat, ostenditur, & n. 5.
- 4 Clericus, qui animo irato, & injuriosè percutit se ipsum d. censuram incurrat.

ADNOTATIONES.

DE hac censura actum fuit suprâ in *tit. de excom. ad for. 1.* in quam moniales se invicem, vel Conversas, aut Clericos percutientes incurrunt: quia sub nomine Monachi comprehenduntur ad hunc effectum omnes Religiosi utriusque sexus, etiam si adhuc sint Novitii, *c. non est de sent. excom. & c. Religioso 21. §. Quamvis eod. tit. in 6. Bellet. disq. cler. par. 1. de favor. cler. can. §. 1. n. 31. & 35. Pirhing. in jus can. l. 5. tit. 39. n. 49. & 50.* possunt tamen præmissis salutaribus prænitentiis magis, & minùs gravibus juxta percussioneis qualitatem, ab Episcopo absolvi, etiam si percussio esset enormis, *c. de monialibus 33. de sent. excom. Bellet. loco cit. §. 3. n. 4.* ubi facultatem hanc ampliat ad Moniales exemptas,

Dubium hic oriri potest, scilicet, an Monialis, quæ se violari passa est, & potestea potione pharmaci, aut scissione venæ, procurat proprium concepti fetus abortum, in excommunicationem hujus canonis incidat? Pelizar. super dubium, hoc refert in *d. c. 8. n. 34. vers. addo sententiam Cajetani* putantis, non incurrere, & aliorum DD. qui contrariam sententiam affirmativam sustinent, quam ipse vocat probabiliorem. Ego autem teneo, quod opinio Cajetani possit sustineri: quia licet Clericus, qui animo irato, & injuriosè percutit se ipsum, hanc excommunicationem incurrat, ut de magis communi volunt Barbos. in *c. contingit 36. de sent. excom. Bellet. disq. cler. de fav. cler. can. §. 1. num. 14. Bonac. de censur. in commun. disput. 2. quæst. 4. punct. 2. num. 7.* adhuc tamen in isto casu talis manus in se ipsam injectio, non videtur temeraria, & injuriosa, cum non proveniat ex ira, vel tedio vitæ, ut requirunt DD. citati, sed fit ad defensionem proprii honoris, ad vitandam infamiam. Quare sicuti pro defensione vitæ licitum est clericum aggressorem repercutere, & etiam occidere sine incurfù excommunicationis, ut suprâ suo loco probatum fuit: ita ad tuendum honorem, qui est defendendus sicut vita, ut ait Medic. *tom. 2. tract. de Opusc. opusc. 3. num. 19.* poterit Monialis venam scindere, & foetum etiam animatum, qui honorem vult tollere, interficere absque excommunicationis hujus canonis incurfù (quidquid sit de peccato, quod certum est incurri: & quidquid sit an aliam Censuram contentam in Bulla Sixti V. 87 incurrat, de qua affirmat Graff. *dec. aur. par. 1. lib. 5. cap. 63. n. 18.*) quia infamia propria in hac re gravi æquiparatur morti, & præponitur cuicumque præcepto juris positivi. Medic. *ibid. n. 19.* & de regular. *jur. par. 2. reg. 1. num. 50.* & in puncto Nicol. *lucubr. can. lib. 5. tit. 39. n. 153. limit. 22.*